

Sygn. akt III Ca 1562/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Leszek Dąbek

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2020 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w K.

przeciwko J. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 14 października 2019 r., sygn. akt I C 1043/19

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Raciborzu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 1562/19

UZASADNIENIE

Powódka (...) Finanse sp. z o.o. w K. żądała zasądzenia na jej rzecz od pozwanego J. W. kwoty 3091,10 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie twierdziła, że pozwany nie wywiązał się z łączącej strony umowy pożyczki.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie dnia 21 05 2019r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uznając żądanie pozwu w całości.

Pozwany J. W. wniósł sprzeciw, w którym wnosił o oddalenie powództwa.

Na uzasadnienie podał m.in., że powódka zawyżyła prowizję i naruszyła ustawę o kredycie konsumenckim.

Sąd Rejonowy w Raciborzu w wyroku z dnia 14 10 2019r. oddalił powództwo.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach rozstrzygnięcia przywołał regulacji art. 720 § 1 i 2 k.c. i uznał powództwo za nieuzasadnione. Oceniał, że powódka przy zawieraniu umowy pożyczki posługiwała się wzorcem umownym

nieuzgodnionym indywidualnie z pozwanym oraz, że postanowienie umowne nakładające na pozwanego obowiązek zapłaty prowizji w wysokości 82,50 % pożyczki przy jednoczesnym obowiązku zapłaty przez niego odsetek w wysokości odsetek maksymalnych stanowi klauzulę abuzywną, jako mającą na celu obejście ustawy i sprzeczną z zasadami współzycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 1 i 2 k.c., w konsekwencji czego uznał, że postanowienie to nie jest dla pozwanego wiążące.

Następnie ocenił, że umowa pożyczki jest nieważna w całości, ponieważ bez postanowienia dotyczącego prowizji, umowa pożyczki nie zostałaby zawarta.

O kosztach orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., wskazując, że pozwany wygrał proces, ale nie poniósł żadnych kosztów.

Orzeczenie zaskarżyła (...) **Finanse sp. z o.o. w K.**, która wniosła o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 3091,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji celem ponownego jej rozpoznania, a nadto o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym także kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie odwoławcze.

Zarzuciła, że przy ferowaniu wyroku naruszono przepisy prawa procesowego i materialnego, tj. regulację:

a) art. 385¹ § 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie, a mające wpływ na wynik sprawy i polegające, na przyjęciu, iż postanowienia umowne wynikające z treści umowy pożyczki gotówkowej zawartej pomiędzy powódką a pozwanym, uznać należy za klauzule abuzywane gdyż kształtują prawa i obowiązki pozwanego w sposób sprzeczny dobrymi obyczajami, podczas gdy zapisy w umowie są sformułowane w sposób jednoznaczny, a strony przed zawarciem umowy indywidualnie uzgodniły warunki umowy pożyczki w sposób przystępny i precyzyjny, a zaakceptowanie przez konsumenta poszczególnych zapisów nastąpiło na skutek rzetelnych i wyrównanych negocjacji, gdzie pozwany wyraził dobrowolnie zgodę na obciążanie go kosztami wynikającymi z zawarcia umowy pożyczki, w tym kosztami prowizji stanowiącymi wynagrodzenie dla powódki z tytułu udzielonej pożyczki gotówkowej oraz złożył świadome oświadczenie o rozdysonowaniu środków z pożyczki;

b) art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 12 05 2011r.o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2016r.,nr 1528 ze zm.) poprzez jego niezastosowanie a mające wpływ na wynik sprawy, podczas gdy zasada wyrażona w w/w przepisie stanowi wprost, iż wszelkie opłaty, prowizje, marże oraz koszty usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytobiorcy i są ściśle związane z zawarciem umowy, konsument zobowiązany jest ponieść, a co za tym idzie postanowienia umowne wynikające z treści umowy pożyczki gotówkowej zawartej pomiędzy powódką a pozwanym, dotyczące prowizji stanowią istotną część umowy pożyczki zawartej z konsumentem oraz odpowiadają właściwości i naturze umowy o kredyt konsumencki zawartej z pozwanym;

c) art. 36a ustawy z dnia 12 05 2011r.o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2016r.,nr 1528 ze zm.) poprzez jego niezastosowanie, a mające wpływ na wynik sprawy i polegające na przyjęciu, iż postanowienia umowne wynikające z treści umowy pożyczki gotówkowej zawartej pomiędzy powódką a pozwanym, dotyczące prowizji budzą wątpliwości w zakresie zasadności jej wysokości, podczas gdy wysokość prowizji wynikająca z zawartej przez strony umowy o kredyt konsumencki nie przekracza maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu obliczonych w sposób określony w art. 36a ust. 1 ustawy;

d) art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie, a polegające na przyjęciu, iż powódka nie wykazała okoliczności koniecznych do zasądzenia na jej rzecz roszczenia w całości, podczas gdy pozwany w ramach zawartej umowy pożyczki dobrowolnie i świadomie wyraził zgodę wszelkie postanowienia wskazane w umowie, jak również zostało wykazane, iż środki zostały pozwanemu przekazane.

Pozwany J. W. wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował roszczenie powódki przyjmując, że mają one źródło zawartej przez strony umowy pożyczki, lecz wadliwie rozpoznał sprawę.

Zasadniczy spór pomiędzy stronami dotyczył żądania powódki uwzględnienia w ostatecznych rozliczeniach umowy ustalonych w niej kosztów prowizji.

Przy rozpoznaniu tego zagadnienia umknęło jednak jego uwadze, że podpisując umowę obie strony zaakceptowały te postanowienia.

Mogły one zostać skutecznie zakwestionowane przez pozwanego jako postanowienia: nieważne (ary. 58 k.c.), abuzywne (art. 385¹ k.c.), których dochodzenie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego albo sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa (art. 5 k.c.), czy też kiedy wraz z innymi składnikami przekraczają one całkowity koszt kredytu (art. 36 ust. 3 i art. 6 ustawy z dnia 12 05 2011r. o kredycie konsumenckim; tekst jednolity Dz.U. 2019r., poz. 1083).

Zasadnicze znaczenie ma zatem zagadnienie **całkowitych kosztów kredytu**, gdyż ich przekroczenie w umowie samo w sobie stanowi o bezzasadności w tej części powództwa.

Dlatego w celu prawidłowego rozpoznania sprawy należało w pierwszej kolejności zobowiązać powodów do złożenia stosownych wyliczeń i ich wykazania, a następnie ich zweryfikowania, a dopiero później należało ewentualnie ocenić czy w sprawie zachodzą pozostałe przypadki pozwalające skutecznie zakwestionować wskazane powyżej postanowienia umowy, czego w istocie nie uczyniono (w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ograniczono się tylko do ustalenia ich ostatecznej wysokości, co uniemożliwia ich zweryfikowanie).

Niezależnie od powyższego, z uwagi na istotę prowizji (ma ona zrekompensować pożyczkodawcy poniesione przez niego koszty zawarcia umowy oraz koszty „obsługi” umowy w czasie jej trwania) postanowienia dotyczące prowizji nie mogą zostać uznane w całości za nieważne, czy też bezskuteczne, a co najwyżej za nieważne albo bezskuteczne w części (oczywistym jest, że tego rodzaju koszty zostały poniesione powódkę tyle tylko, że ich zakres budzi wątpliwości, co wymaga ich zweryfikowania)

i tym samym ich zakwestionowanie samo w sobie nie może prowadzić do uznania zawartej przez strony umowy pożyczki za w całości nieważnej.

W powiązaniu z powyższym powoduje to, że istota sprawy nie została należycie rozpoznana, przez co zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania w oparciu o regulację art. 386 § 4 k.p.c.

Reasumując zaskarżony wyrok jest wadliwy i dlatego apelację

jako uzasadnioną uwzględniono, orzekając jak w sentencji na mocy regulacji

art. 386 § 4 k.p.c.

Sąd Rejonowy rozpoznając ponownie sprawę uwzględni zawartą powyżej ocenę prawną i określi powodom termin do złożenia wskazanych powyżej wyliczeń, które następnie zweryfikuje i o ile zajdzie ku temu potrzeba zwróci powodom w oparciu o regulację art. 5 k.p.c. na potrzebę ich wykazania.

Następnie ferując wyrok poczyni w tym zakresie stosowne ustalenia,

a w przypadku, gdyby całkowity koszt kredytu nie przekroczył dopuszczalnego poziomu rozważy możliwość zastosowania w sprawie pozostałych wskazanych powyżej regulacji prawnych.

SSO Leszek Dąbek